Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ IX. — Олифантъ, Па. Четверъ 6-го Червня 1901. — Число 23.

Переглядъ тыждневый.

Наконець пôсля довгого зволѣканя найвысшій судъ рѣшивъ 5 голосами противъ 4 въ справѣ острова Пôрто Рико, що понеже Спол. Державы набули сей край черезъ умову, то вôнъ ставъ територією Спол. Державъ и не може бути званый краемъ »чужимъ«; однакожь конґресъ мае право наложити спеціяльный податокъ на рѣчи привожені зъ сего краю. Ввиду сего мешканцѣ Пôрто Рика мусять бути вважані горожанами Спол. Державъ. Заходить однакъ питане, чи конґресъ може наложити цло на товарѣ походячі зъ Аризоны, Аляски або другихъ територій? — McKinley повернувъ вже назадъ до Вашинґтону, але жѣнка его знову сильно похорѣлась. Президентъ мае подôбно видати вôдозву, що земля належавша до Индіяновъ племени Kiowa и Comanche може бути куплена бѣлыми людьми по цѣнѣ $1.25 за акеръ. Индіяны протестують противъ такого насильства, але надармо, бо президентъ опираесь на якусь умову зроблену зъ Индіянами 1892 року. Умова ся, кажуть Индіяны, була зроблена безъ ихъ згоды, пôдступомъ, крутарствомъ и другими пôдлыми способами.

Мы вже згадували, що партія демократична, особливо на полудни, розпадаесь. Богачѣ приступають до републикановъ, а бѣднѣйші и щирѣйші демократы стають чимъ разъ бôльше радикальными. Въ полудне вôй Каролайнѣ зôйшлись два сенаторы на публичной диспутѣ. Оба они належать до противныхъ обозôвъ и оба зложили свои мандаты, щобы переконатись за кимъ бôльше людей. Ґубернаторъ не принявъ на разѣ резиґнаціи.

Кубанцѣ приняли бôльшостію одчого голосу условія Спол. Державъ, але зъ деякими поправками та поясненями и жадають, щобы ті поясненя були доданї до ихъ конституціи. На се McKinley не згодивъ ся, але жадае безусловного принятя своихъ жаданъ. Зъ сего выходить, що Спол. Державы а взглядно тутешне правительство мае якісь тайні цѣли взглядомъ Кубы. Справа чиста не повинна боятись денного свѣтла. Розумѣе ся, що Кубанцѣ обурились на таку роботу, зъ чого може прійти еще до значного непорозумѣня мѣжь ними а ихъ опѣкунами.

На Филипинахъ орґанізуе американска комісія цивільну мѣсцеву управу, гдь лишь може. Въ мѣсяцю юлію мають вôдбутись выборы. Голосовати буде мôгъ кождый, хто мае 23 лѣтъ и мешкавъ въ даной мѣсцевости за 6 мѣсяцѣвъ. Хто не знае читати нѣ писати, сему мае »помочи« урядникъ присутный пôдчасъ голосованя. Рôвночасно 600 учителѣвъ выѣзджае зъ Америки на Филипины для ширеня »цивілізаціи« и американізованя нещасныхъ Филипинцѣвъ. Прогибиційні крикуны постарались о се, що знесено продажу пива и легкого вина по войсковыхъ кантинахъ на Филипинахъ, такъ, що кождый жовнѣръ, що хотѣвъ напитись, мусѣвъ ити до мѣста. Наслѣдкомъ сего зачали страшно ширитись мѣжь жовнѣрами непослухъ, піяньство и т. п., такъ, що правдоподôбно назадъ привернуть продажу деякихъ трункôвъ по кантинахъ. Щобы запобѣчи ширеню ся венеричныхъ слабостей мѣжь вояками, казавъ ґен. MacArthur, що страшно заступавъ моральнôсть свого войска, екзамінувати проституткы и выдавати имъ свѣдоцтва. Се дало товчи до дискусіи, пôдчасъ котрои деякі »мыслителѣ« предкладали, що одинокимъ средствомъ для знищеня проституціи е федеральне право, въ силу котрого кожду проститутку вôдсылано бы до дому поправы, а если-бъ тая не поправилась держано бы еѣ въ такôмъ домѣ навѣть цѣле жите...

Зъ Хинъ починають ся союзники выносити потрохи. Американцѣ вже вôдѣхали лишаючи невелику сторожу посольску, такъ само выѣзджають Японцѣ, Французы, Анґличаны, навѣть Нѣмцѣ зъ »славнымъ« комендантомъ Валдерзе. Лишь про Росію не чути, щобы выцофувала свои войска зъ Манчуріи. Союзники не згодились на предложене Сполученыхъ Державъ, щобы вôдъ Хинъ жадати лишь 200 вмѣсто 325 міліонôвъ доляровъ вôдшкодованя. Хинскій міністеръ Ву-Тінґъ-Фанґъ, що мешкае въ Вашинґтонѣ, пôславъ письмо де свого цѣсаря, въ котрôмъ радить ему запровадити деякі реформы. Говорять такожь, що хинскій цѣсарь выбирае ся въ дорогу до Европы, щобы наочно придивити ся тамошнымъ порядкамъ.

Здавало ся, що два проекты польскои шляхты о неподѣльности хлопскихъ земель и о привернену »блаженныхъ« мандаторскихъ часôвъ, котрі торôкъ такого шуму були наробили въ Галичанѣ, упали разъ на всегда. Народъ понявъ тодѣ знаменито, що ту ходить о наложене на него нового ярма, о страшне закрѣпощене и пôднялась така буря протестôвъ, таке грôзне обурене, що шляхта подалась и уступила. Дуже однакъ помыливъ бы ся той, хто гадавъ бы, що шляхта ихъ понехала и пустила въ забуте. Нѣ, она лишь сховала ихъ на пôзнѣйше, чекаючи нагоды. На точцѣ закрѣпощеня селянъ она не такъ скоро уступае, а що такъ дѣйстно е, показують найлѣпше еи послѣдні подвиги. Ґазета »Дѣло« доносить, що теперь розкинено мѣжь народъ сотки тысячь брошуръ, де захвалюе ся два згадані проекты, а польскі роботничі часописи згадують, що въ костелахъ, въ шинкахъ, по ярмаркахъ и т. д. ширить ся скажена аґітація, щобы населене краю пріязно для нихъ настроити. Хто-жь дае починъ до сего? Хто сыпле грошѣ на аґітацію? Очевидно, що нѣхто иншій лише шляхта. Въ часахъ великого поступу, на початку XX. столѣтя захотѣло ся задати смертельный ударъ и той одробинѣ волѣ, що лишила ся ще въ нужденной Галичинѣ длятого йде до цѣли безъ упину. Нема сумнѣву, що ті два проекты прійдуть пôдъ обрады въ часѣ найблизшои соймовои сесіи а може — може й зôстануть ухвалени...

Въ полудневой Африцѣ не затихае нѣ на хвилину вôдгомонъ выстрѣлôвъ, стогôнъ умераючихъ и плачь раненыхъ. Нема дня, щобы не прійшло до бôльшои або меншои битвы и такъ тягне ся безъ кôнця. Буры, котрі до недавна були роздробленї на малі вôддѣлы, починають въ остатныхъ часахъ стягатись до купи и досыть успѣшно оперують. Найбôльші ихъ силы находять ся теперь въ горахъ коло Мідельбурґъ, бо числять 6 до 7 тысячь людей, а окрôмъ того Бота, Деляреи, Кріцінґеръ и Деветъ мають разомъ понадъ 10 тысячь борцѣвъ. До лондонскои ґазеты Times доносять, що 1000 анґлійскихъ офіцирôвъ подало ся о увôльнене вôдъ службы, твердячи, що мають вже досыть войны, що бурскій комендантъ Кріцінґеръ взявъ цѣлу анґ. залогу до неволѣ и що по пôвнôчнôмъ Наталю и по цѣлой кольонії Кейпъ увижають ся бôльші або меншій вôддѣлы Буровъ. Такожь и лордъ Кіченеръ телеґрафувавъ дня 31. м. м. що слѣдуе: »Колюмна ґен. Діксонъ була вчера атакована пôдъ Владфонтейнъ, черезъ вôддѣлъ Буровъ, котрыми доводивъ ґен. Деляреи. По завзятой борбѣ Буры зôстали вôдпертї, лишаючи на мѣсци бою 35 забитыхъ. Зъ жалемъ однакъ доношу, що и наші страты суть тяжкі. Забитыхъ и раненыхъ е 174, а мѣжь забитыми находить ся й 4 офіцирôвъ«. Всѣ ті вѣсти знаменують дальшій тягъ войны въ цѣлôмъ розгарѣ и нѣхто не може предвидѣти, коли она скôнчить ся. Вправдѣ пишуть, що Кіченеръ дôставъ знову наказъ, розпочати мировї переговоры зъ бурскими вождами, а жѣнка ґен. Боты выѣхала до Европы, щобы наклонити президента Крюґера до заключеня мира, але все то самі здогады.

По кровавыхъ студентскихъ розрухахъ приходить теперь въ Росіи до ще бôльше кровавыхъ робôтничихъ страйкôвъ. По всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ орґанізують ся тамъ свѣдомі роботники въ тайні товариства (юніи) тай страйками старають ся добути для себе людскі права. Однакъ правительство деспотичной Росіи не бачить страйкôвъ по цѣлôмъ свѣтѣ, не хоче розумѣти великого робôтничого питаня, затягае всѣхъ такихъ робôтникôвъ въ рубрику »мятежниковъ« и обходить ся зъ ними по варварски. Послѣдні страйки въ Кіевѣ, Одессѣ, Москвѣ и Варшавѣ всегда кôнчили ся проливомъ крови, а вже найбôльше потекло еѣ минувшого мѣсяця въ Петербурзѣ, де страйкували робôтники въ желѣзной фабрицѣ Обухова. Кажуть, що завôзване войско, положило тамъ тодѣ кôлькадесять людей трупомъ, а другихъ кôлько ранило.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень.		
6	Ч.	Симеона, Мелетія
7	П	Обрѣт. главы Іоанна
8	С.	Карпа ап.
9	Н.	**1. Всѣхъ Свят.**
10	П.	Никиты (Нач поста)
11	В.	Ѳеодосія
12	С.	Исаакія

— **Вже** вôдъ довшого часу курсували по Америцѣ пôдроблюваній срѣбній грошѣ, якъ по 10, 25 центôвъ и т. п., а поліція не могла нѣякъ впасти на слѣдъ фалшôвникôвъ. Доперва передъ 4 днями удало ся прилапати ихъ въ Ню Йорку, а суть ними якійсь ґрінъ, Губардъ и Ляндеръ — певно сынове Израиля...

— **Кавалокъ** камѣнного угля, на котрôмъ выразно видно слѣдъ людскои стопы, найшовъ майнеръ Иванъ Зелиньскій, въ Pittston, Pa. Е се важне вôдкрыте, бо ученї цѣлого свѣта твердили до теперь, що въ тôмъ часѣ, коли творились величезні пôклады кам. угля, не було ще людей на земли. Вôдъ теперь, наколи дослѣдять, що той знакъ зробленый дѣйстно людскою ногою, може зайти велика змѣна въ науковôмъ твердженю о часѣ повстаня людей.

— **Потопъ** свѣта такій самый, якъ бувъ за Ноя, мае принести въ грудни сего року. Такъ предсказавъ якійсь ученый на 1000 лѣтъ передъ рождествомъ Христовымъ, та записавъ се на таблици, яку найдено въ старинной библіотецѣ въ Ниниві. Ученый обчисливъ се на основѣ положеня звѣздъ. Будьмо однакъ певні, що пророцтво сего ученого такъ само сповнить ся, якъ богато другихъ подôбныхъ пророцтвъ.

— **До** чого доводить нерозважне вѣдане и высѣдане Американцѣвъ зъ желѣзничихъ поѣздôвъ, коли ті суть въ бѣгу, доводить найлѣпше страшна смерть Ивана Горица. Захотѣло ся ему выскочити зъ поспѣшного поѣзду въ Филядельфіи, Па. и выскочивъ, але упавъ такъ нещасливо, що голова розлетѣла ся на двое, а мозокъ розбрискавъ ся довкруги.

— **Детективамъ** въ Wilkes Barre, Pa. удало ся нарештѣ зловити и арештувати знаного розбôйника Клерка, котрый немало лиха надѣлавъ въ околици.

— **Зъ** Батавіи (на Явѣ) доходять вѣсти, що тамошный вулькань Кальветъ почавъ зъ великою силою выбухати. Доокрестні села и мѣсточка зôстали засыпані попеломъ, жужлями и лявою, а стало ся оно такъ скоро и ненадѣйно, що до 300 людей потеряло жите

— **Въ** новой майнѣ Burnside въ Шамокинъ, Па. вôдорвавъ ся великій камѣнь и забивъ на мѣсци робôтника Ф. Товского. Шѣсть прочихъ робôтникôвъ лишь чудомъ уникнули такои самои смерти.

— **50-фунтова** скриня динаміту експльодувала въ кузни на Smithville, Pa., въ наслѣдокъ чого цѣлый будынокъ вылетѣвъ въ воздухъ, а тѣла трехъ робôтникôвъ, котрі тамъ працювали, найшли порозрываній на кусники.

— **Про** нечувану звѣрскôсть доносить »Марбурска ґазета« выходяча въ Стиріи: Въ Прасдорфі, въ долишной Стиріи, супруги Братуша, заробники, зарѣзали власну дитину, спекли въ печи а вôдтакъ зъѣли (якъ зачувати зъ нужды и голоду). Отже не лишь въ Африцѣ, але й въ Европѣ е людоѣды...

— **Рѣчка** Lackawanna, що перепливае й черезъ Олифантъ, пригадала собѣ мабуть давні лѣта, бо зашумѣла и розбрикалась... Послѣдній дощѣ и слота додали ѣй силы (наче віска старому піякови), причинили воды, ну и она позволила собѣ выступити зъ берегôвъ, позаливати кôлькадесять фармôвъ, а въ Диксонъ, Па. перервала навѣть таму и сильно ушкодила кôлька загородъ. И нѣчого дивного — въ вôльной Америцѣ все вôльно...

— **Породити** 9-ро дѣтей въ протягу пôвтора року — се троха за много, а однакъ таке приключило ся жѣнцѣ православного попа Аранґеля зъ Делиґрадъ, въ Сербіи. Передъ 18-ма мѣсяцями породила она трое, а 21. м. м. принѣсъ ѣй бузько ажь шестеро дѣточокъ: три хлопцѣ, а три дѣвчинки. Потѣха — и то тымъ бôльша, що всѣ ростутъ собѣ здоровенькі...

— **Страшна** катастрофа приключила ся коло Albany, N. Y., де въ найбôльшôмъ розгонѣ стрѣтили ся на одныхъ шинахъ два електричні трамваѣ (стрітькары) и ударили о себе зъ такою силою, що розлетѣли ся на трѣски. Зъ 45 людей, котрі ѣхали ними, 5 зôстало забитыхъ, а 40 тяжко покалѣченыхъ. Стало ся то въ наслѣдокъ неуваги моторменôвъ, але они вже свое вôдпокутували, бо згинули при тôмъ перші.

— **Скажена** буря лютила ся дня 24. м. м. на великихъ американскихъ озерахъ, якъ Huron, Superior, Michigan и пр. Много кораблѣвъ, що нерозважно пустились тодѣ на широкі воды, або не вспѣли схоронитись на часъ до пристани, було сильно ушкодженыхъ и порозбиваныхъ. До тыхъ послѣдныхъ належить такожь корабель „Baltimore“, що зôставъ розбитый на озерѣ Huron и пôрнувъ вразъ зъ 14 ма людьми. Така сама доля стрѣтила здаесь и иншій з купецкій кораблѣ, бо до сего часу нема навѣть чутки о нихъ.

— **Упавъ** зъ 14-го поверха робôтникъ В. Пейсеръ въ Мілвокі, Вис. и майже чудомъ не забивъ ся. Працювавъ вôнъ на 14-ôмъ поверсѣ, а вмѣсто елеваторомъ, забажавъ на обѣдъ спуститись по линвѣ. Та однакъ не була добре привязана и впала разомъ зъ Пейсеромъ. Уратувала его вôдъ смерти лишь та обставина, що падаючи, кôлька разôвъ задержавъ ся на балькахъ.

— **При** будовѣ желѣзниць на Кубѣ дае ся вôдчувати велика недостача робôтникôвъ. Репрезентантъ компаніи п. Ferguhar заявивъ, що найменше 4000 робучихъ рукъ треба буде спровадити зъ Галичины, Угорщины и пр. европейскихъ краѣвъ.

— **Минувшои** суботы напали невыслѣджені доси злочинцѣ на First National Bank въ Mineral Point, Wis. розсадили касу динамітомъ и забрали 25 тысячь доляровъ. За зловлене рабôвникôвъ назначено $1000 нагороды.

0 45

Зъ краины „Зорѣ Пôвночи“

St. Paul, Minn., марець 11.

Сама не знаю, якъ довго терпѣла я вôдъ страшнои слабости, котра тревала многі лѣта, такъ, що я майже привыкла до сеи гадки, що нѣколи не буду здорова, тымъ бôльше, що навѣть докторы, на котрыхъ я выдала даремно великі сумы грошей, не могли анѣ трохи поправити мого здоровля. Я такъ ослабла, що не могла навѣть робити домашнои роботы и бôльше лежала въ лôжку, якъ була на ногахъ. Причиною сего бувъ мôй жолудокъ, що не мôгъ нѣчого задержати, а зъ того походило все друге: стало збôльшаюче ся ослаблене, всякі роды непріемныхъ и болючихъ почувань и природно мелянхолія и нервôсть. Тогды порадили менѣ вживати Тринера Еліксіръ Горкого Вина, котре направить жолудокъ, хочь бы якъ зруйнованый. Правду сказавши, я сумнѣвалась, щобы таке загальне средство помогло менѣ, коли такъ многі досвѣдчені лѣкарѣ старались даремно бодай принести менѣ пôльгу! Але яке-жь було мое зачудоване, коли по ужитю 3 фляшокъ здавалось менѣ, що бôль и долегливости вôдпали вôдъ мене, а выживши 12, я не лишь чула ся такъ добре якъ передъ слабостею, але навѣть здавалось менѣ, що я вôдмолоднѣла. Не могу знайти словъ похвалы для такъ знаменитого лѣкарства и отсимъ дякую сердечно п. Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill., що выробляе се вино. Его продають такожь въ аптикахъ, але стережѣть ся безвартостныхъ имітацій, що не мають цѣлючои силы и длятого не берѣть жадного другого гôркого вина, а лишь Тринера! Поручаю горяче Тринера Гôрке Вино кождому, що терпить якъ я давно терпѣла и не знаю лѣпшои медицины, якъ Тринера вино.

Frances Krtezius, 23 Wayzeta Str.

ВЫСИЛЕНЕ.

Кождый мущина, женщина, або дитина, що зверне ся до мене о пораду и оглянене высиленя нѣколи не пожалуе.

МôЙ ХЕМІЧНО-ЕЛЕКТРИЧНЫЙ СПОСôБЪ

вылѣчивъ вже тысячи страшно допучливыхъ пропуклинъ. Зробивъ я се не причиняючи болю, безъ уживаня ножа и не перешкоджуючи хорому въ его занятю. То саме могу зробити и для васъ. Я вамъ то выглядно покажу, пусть до пвчого суть пôдвизки. Я васъ вылѣчу такъ, що дѣйсно будете вылѣчені на всегда, що обвизки вôдкинете такъ, що нѣколи не будете ихъ потрѣбувати.

Даю письменну поруку, що вылѣчу кождого мущину, жѣнку або дитину, если пôдôйму ся лѣчити.

Уплывъ сѣмени и водянôсть вылѣчу цѣлковито.

Оглядаю безплатно. Сплачувати можете догôдными ратами. Илюстровану книгу о лѣченю килы пôшлю кождому даромъ.

Адресъ:

Dr. Alex. O'Malley

въ Scranton и Wilkes-Barre, Pa.

Скрентонскій офисъ Burr Building, 134 Washington ave. Вилкесберскій офисъ 158 So. Washington st.

Урядовѣ годины: Вôдъ 10 до 4 и вôдъ 7 до 9 вечеръ. Въ Недѣлю вôдъ 2 до 4-ои.

!! НАМЯТАЙТЕ !!

Мы ґварантуемо вылѣчити пропуклину, або не буде васъ то ничь стояти.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$2.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

БЕЗЪИМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ ПРИНИМАЄМО.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

☞ Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Минувшого

четверга вôдбувъ ся въ Shamokin, Pa. зъѣздъ священникôвъ и делеґатôвъ вôдъ церковныхъ громадъ. Обговорено статутъ и засновано церковно-народну орґанізацію пôдъ назвою »Товариство рускихъ церковныхъ громадъ въ Сполученыхъ Державахъ и Канадѣ«. До товариства сего може и повинна належати кожда руска парохія и кождый священникъ, що дбає про добро свого народу та его будучнôсть. На разѣ приступило 15 парохій до сеи орґанізаціи и 10 священникôвъ, есть надѣя, що невдовзѣ приступлять и другѝ церкви до сего товариства. Вступне анѣ мѣсячне не платить ся жадне. До сего товариства може належати священникъ, хотяй бы его громада неналежала и може належати громада, хотяй бы еѣ священникъ не хотѣвъ до товариства належати. Цѣлею товариства есть старати ся о добрыхъ священникôвъ, о те, щобы въ кождôй парохіи бувъ ладъ, школы, хоры, читальнѣ, щобы и бѣднѣйшѝ парохіи могли мати священника бодай вôдъ часу и т. д. Статутъ того товариства буде незадовго готовый и вышле ся кождôй парохіи, до переглянення, а въ разѣ потребы буде скликаный новый зъѣздъ. Выбрано Головну Раду зложену зъ 3 людей духовныхъ и 3 свѣтскихъ, Раду Духовну зъ 6 священникôвъ, Комісію просвѣтну (шкôльну) зъ духовныхъ и свѣтскихъ и комісію выдавничо-статистичну, такожь мѣшану. Докладне справоздане зъ сего зъѣзду буде въ слѣдуючôмъ числѣ »Свободы«. Хто бы хотѣвъ щось докладнѣйше знати про се товариство, нехай пише до секретара Рады Головнои: Rev. N. Pidhorecky, 76 Grand Str., Jersey City, N. J., а если-бъ котра громада хотѣла дôстати священника, нехай удасть ся до секретара Рады Духовнои: Rev. St. Makar, Box 13, Mt. Carmel, Pa.

Справоздане

ЗЪ ЗАСѢДАНЯ КОМІТЕТУ ТОВ. „Р. Н. ДОМЪ ЕМІҐРАЦІЙНЫЙ ВЪ АМЕРИЦѢ.“

О год. 5½ по пол. 19. мая б. р. въ рускôй школѣ въ Джерзи Сити предсѣдатель товариства отворивъ засѣдане въ присутности слѣдуючихъ членôвъ комітету: Л. Сиротяка, зъ Йонкерсъ, К. Кирчова, зъ Джерзи Сити, Ив. Парилякa и П. Яремы, зъ Ню Йорку, о. А. Бончевского зъ Ансоніи, тай слѣдуючихъ гостей: Ив. Сабата зъ Йонкерсъ, Д. Ванька и Ф. Студента зъ Ансоніи, о. Н. Дмитрова зъ Трой, Ф. Годя, Я. Коды, Д. Салея, С. Бреня, В. Гладика зъ Ню Йорку, Л. Ґулы, Вас. Криницкого, Д. Голода, П. Чухты, Гар. Соколича зъ Джерзи Сити.

В. Гладикъ, Ив. Парилякъ и предсѣдатель тов. навели богато выпадкôвъ, котрѝ доказують, що польскій дôмъ еміґрац. въ Ню Йорку (пôдъ зарядомъ »siostr«) зле обходить ся зъ рускими еміґрантами. а навѣть не хотѣвъ выдавати дѣвчата кревнымъ помимо доброи поруки.

Всѣ одноголосно ухвалили зôрвати всякѝ зносины зъ польскимъ домомъ еміґр., а навязати зносины зъ австрійскимъ домомъ еміґрац., а то въ той спосôбъ, що доки не отворить ся нашъ рускій дôмъ еміґраційный, то такъ довго нашъ рускій аґентъ буде черезъ австр. дôмъ вôдбирати рускихъ еміґрантôвъ. Переведене и заключене угоды зъ австр. домомъ еміґр. поручено комітетови ad hoc выбраному а то: предсѣдателеви тов., Ив. Парилякови и В. Гладикови.

Принято до вѣдомости касове справоздане секретара и касіера по день 19. мая б. р. Станъ касы $600.21. Такожь принято до вѣдомости, що касіеръ зложивъ бондъ на $1000.00, котрый находить ся въ рукахъ предсѣдателя. Д-ра Теофиля Кормоша въ Перемышли именовано адвокатомъ и заступникомъ справъ руско-американскихъ въ старôмъ краю въ виду сего тутешнѝ Русины, если мають въ краю яку »справу« ґрунтову або другу — могуть удавати ся до него впростъ або черезъ наше товариство Р. Н. Дôмъ Еміґр. (предсѣдатель удѣлить радъ даромъ.) Незадовго тов. навяже зносины и зъ рускимъ адвокатомъ на Угорщинѣ.

Ухвалено, скоро лишь буде рускій аґентъ, выстарати ся о право продажи шифкартъ и утворити бюро робôтниче зъ аґентами въ кождôй нашôй рускôй кольоніи. Сли вже де есть честный Русинъ продаючій шифкарты, то товариство его затвердить яко свого заступника и поручить его загалови а дотичныхъ еміґрантôвъ присланыхъ аґентами нашъ аґентъ буде вôдпроваджувати на шифъ.

Ухвалено, еще разъ завôзвати всѣхъ рускихъ священникôвъ, рускѝ братства и громады, щобы вступали въ члены нашого товариства, бо жертвувати разъ на рôкъ 50 цнт. чей нѣкому не є тяжко.

Ухвалено дальше тѝ братства, що зголосили свое приступлене до нашого товариства, а дотеперь грошей не надôслали, запытати що за причина ихъ зволѣканя и чому дотеперь не выконали добровôльно принятои ухвалы.

Высоко культурнѝ!

.....а що до А. Левкова, то нехай вôнъ самъ говорить. „Свобода“ ч. 21. зъ б. р.

Дякую за ласку и за мѣсце! Признаюсь, я не мавъ замѣру забирати вдруге голосу въ тôй самôй справѣ и вôдповѣдати »Свѣтови« на те, що вôнъ понаписовавъ въ 12. числѣ нѣбы то въ вôдповѣдь на мою статю (въ »Свободѣ« ч. 15. и 16.) и о. Бончевского (въ »Дѣлѣ« ч. 66—67.) Се не вôдповѣдь анѣ оборона цареславія, а радше сповѣдь и оправдане тои роботы, яку провадить »Свѣтъ«. Такихъ писань въ »Свѣтѣ« дай намъ Господоньку якъ найбôльше.

Новый редакторъ „Свѣта“, по просту, въ найлѣпшôй вѣрѣ оправдує закиды зроблені мною цареславнôй місіи мѣжь ам. Русинами, а де вже не годенъ чи не хоче оправдати (таки неморальнои и не культурнои) роботы цареславія, тамъ пускаєсь на воду плыткого »мудрствованія« и кричить: а доказы де! Читаючи се, чоловѣкови и смѣшно и жаль, а на гадку насуваєсь мимоволѣ та байка о циганѣ и сивôй кобылѣ:

Вкравъ циганъ кобылу. Люде злапали, водобрали шкапу и ще въ каркъ цигана. Якъ ты, проклятущій, смѣвъ красти чужу кобылу? Нѣ, люде добрѝ, не бійте — каже циганъ — а докажѣть, що я вкравъ. Я — каже циганъ — йшовъ дорогою и вылѣзъ на кобылу, що стояла на дорозѣ тай ѣду; я не вкравъ, то жь чого за дармо бете?

Таке вражѣне якъ ся байка робить сповѣдь чи то нѣбы вôдповѣдь »Свѣта« на мою статю. Що такъ оно є, то не тôлько менѣ самому такъ здає ся, але такожь вашому протоерейови, о. Товту, котрый вôдповѣдає въ »Свѣтѣ« не »Свободѣ«, але таки »Свѣтови«. Но, а менѣ здаєсь, що у васъ зъ голосомъ протоерея треба числитись и псаломщикови!

На тôмъ мôгъ бымъ скôнчити, однакъ ще маю двѣ замѣтки:

Перша. Якъ вы, г. редакторъ »Свѣта« могли дôйти въ своѣй нещасливôй вôдповѣди до такого смѣшного заключеня: не мы неморальнѝ, а вы малокультурнѝ — вотъ въ чомъ бѣда«? Значить, що вы »высококультурнѝ«! То-жь, щобы вы не були въ блудѣ анѣ себе не перецѣнювали, то послухайте, що говорять о вашôй культурѣ люде таки выхованѝ въ Росіи. Зъ своими матеріялами не хочу возитись, бо се на разѣ выстарчає.

Ось Аґапій Гончаренко, православный пôпъ, въ своѣй книжочцѣ »Спомины« (Коломия 1894.) на сторонѣ 27. каже:

»Що учинили для православного народа в Алясці наші православні епископи (надзиратели)! В Нью-Іорці московска віра поставила кумедію, а на березі Тихого Океана поставила траґедію.

В 1868 р. епископ Павел, в Сітці був оскаржен перед главнокомандуючим ґенералом I. C. Davis в развраті молоденьких дівчат, і втік до Россії. Після його прийіхав из Петербурга епископ Іоанн, в 1870 р., і поселив ся в Сан-Франціско. Він скільки раз був арештований в домах терпимости, і святіщий Синод одкликав його в Москву. Третій епископ Нестор, пьяний в delirium, кинув ся в море і втопив ся. Четвертий епископ Владимір запалив церкву свою в Сан-Франціско, щоб взяти застраховательні гроші, і ще був оскаржен перед судом в Сан-Франціско, в содомії, і його одізвали в Россію. Пятий епископ Николай, часто пьяний . . . . . Ці пастирі московскої віри подають злий образ православним християнам . . . . .«

Хочете бôльше? Читайте брошуру »Житіе Преосвященного Владиміра бывшаго епископа Алеутскаго и Аляскинскаго, нынѣ викарнаго епископа Воронежскаго«. (Москва 1895). Авторъ згаданои брошуры сейчасъ на 5. сторонѣ пише такъ:

»Наблюдая день за днемъ въ теченіи 5 лѣтъ поведеніе нашего духовенства въ С. Франциско, слѣдя за нимъ въ Аляскѣ, изучивъ въ подробностяхъ, по несомнѣннымъ документамъ и свидѣтельству очевидцевъ, я неразъ задавалъ себѣ вопросъ: почему здѣсь оно ведетъ себя несравнено хуже, чѣмъ гдѣ либо въ Россіи? Почему именно здѣсь самое существованіе его сдѣлалось вопіющимъ скандаломъ, позорящимъ и церковь, и правительство и Россію . . . . Самая главная причина, конечно, коренится въ низкомъ уровнѣ образованія и нравственнаго и духовнаго развитія православнаго духовенства вообще и въ принудительности нашего православія. Не можетъ человѣкъ чему нибудь вѣрить или не вѣрить по приказу. Но у насъ, если православный чоловѣкъ утратилъ вѣру въ православіе и явно показалъ это, его за то наказиваютъ т. е. заставляютъ притворятся. Такимъ образомъ, у насъ человѣкъ, идущій въ священники по религіозному убѣжденію долженъ быть неизбѣжно или тупоумцемъ или изувѣромъ, ибо онъ долженъ вѣрить во всѣ подробности казеннаго православія. Большая часть, однако, этого не можемъ сдѣлать и смотритъ на духовный санъ просто. какъ на ремесло. При такихъ условіяхъ лучшія и здоровыя натуры бѣгутъ отъ священническаго званія . . . .

. . . . . .

Удивительно-ли, что русская церковь сдѣлалась лишъ »отдѣленіемъ« полицейскаго участка, а попы и монахи превратились лишъ въ чиновниковъ тайной полиціи«.

Такъ пише о васъ и многихъ иншихъ авторъ згаданои книжочки. А що пише о васъ въ Америцѣ, такъ прочитайте собѣ на сторонахъ 8. и 9., бо дальше въ цѣлôй книжочцѣ описують ся высоко-моральнѝ и культурнѝ подвиги бувшого вашого владыки, Владиміра — того самого, зъ котрымъ о. Товтъ ввôйшовъ въ зносины. А якѝ то подвиги сего преосвященного, то выстарчить се, що сказавъ вашъ »супрезентъ« св. Синода, Побѣдоносцевъ: »русская церковь въ Санъ-Франциско превратилась въ вонючую помойную яму«, а еп. Владиміра назвавъ »сумашедшимъ« (стор. 36). И се має бути та высока культура, котрою хочете насъ Русинôвъ ущасливити на вôльнôй земли Вашингтона!? Та-жь не дурѣть себе анѣ людей!... »Нѣсколько Аляскинскихъ дикарей, да братьевъ славянъ, которые еще не научились отличать попа отъ Бога« — »къ каже д-ръ Н. Руссель, — се ще не цѣлый свѣтъ!

Друга замѣтка. Мѣжь иншимъ въ своѣй статѣ вы сказали: »тр ба великимъ дурнемъ и дуже подлымъ считати народъ свой, щобъ назвати якъ ч. А. Л. смѣтемъ«. Ч. редакторъ вôдъ Свѣта, де вы то вычитали? Та жь тѝ зъ Русинôвъ, що приняли ту ваше цареславіе, не весь народъ, а таки справдѣ мѣжь ними є богато смѣтя. Але цѣкавый я, якъ вы назвете поступокъ бувшого вашого преосвященного Владиміра? Коли его власнѝ парохіяне въ Санъ-Франціско пôдозрѣвали о пôдпалене святынѣ и невдоволенѝ нимъ мали подати скаргу до »ґренд-джюрі« про содомію, то еп. Владиміръ сказавъ репортерови анґ. ґазеты, що его кольонія въ С. Фр. складаєсь головно »зъ волоцюгъ, злодѣѣвъ и нигилистôвъ«, що було и выдруковано! Якъ се назвете! Чи се такожь выпливъ высокои культуры? Но, але сего культурного чоловѣка котрого самъ Побѣдоносцевъ назвавъ »зумашедшимъ«, вôдкликали въ Росію и надѣлили епископствомъ Воронѣжскимъ, мовлявъ: для »хахлôвъ« выстарчить и таке свѣтило!

На милôсть божу, чого пхаєтесь до насъ зô своею культурою? Кричѣть собѣ здоровенькѝ, що вы моральнѝ и культурнѝ, але мы мало культурнѝ вашихъ »казьонныхъ« благодатей моральности и культуры не хочемо и не пріймемо.

А. Левковъ.

Дописи.

Зъ Shamokin, Pa.

Другѝ поминки Тараса Шевченка на американьскôй земли вôдбулись въ Shamokin, Pa. дня 30. мая с. р. О 9-ôй рано вôдслужено въ мѣсцевôй церкви Сл. Божу и панахиду. Служили: о. Константкевичь, зъ Шамокинъ, якъ настоятель, а оо. Пôдгорецкій, зъ Джерзи Сити, Н. Дж. и Тимкевичь, зъ Йонкерсъ, Н. Й., якъ діякопы. Кромѣ того були присутнѝ пôдчасъ богослуженя оо. Бончевскій, зъ Ансоніи, Макарь, зъ Мт. Кармель, Арданъ, зъ Олифантъ, п. Пирчь, секретарь »Р. Н. Союза«, делеґаты на зъѣздъ церк.-народнои орґанізаціи, шамокинске братство им. Шевченка и множество посторонныхъ и мѣсцевыхъ Русинôвъ. Спѣвавъ шамокинскій хоръ пôдъ управою п. М. Бачиньского.

Церковь була украшена вôдповѣдно до торжества, а по серединѣ на пôдвысшеню зъ живыхъ цвѣтôвъ красувавъ ся портретъ Тараса, котрый цѣкаво глядѣвъ своими задумчивыми очима на громаду, що зôйшлась на американскôй земли помянути борця за правду и волю.

Вечерокъ, що бувъ дальшимъ продовженемъ Шевченкового свята, розпочавъ ся о 7½ вечеръ. Просторо и гарно умаєну галю пôдъ церковою наповнивъ народъ вôдъ краю до краю, такъ, що многѝ мусѣли стояти на дворѣ, задля браку мѣсця. Кромѣ людей, що були рано въ церкви, зôйшлись и зъѣхались ще другѝ, особливо зъ дальшихъ сторôнъ. Були тамъ кромѣ Русинôвъ ще Американцѣ, Литвины, Словаки, Поляки и иншѝ.

Вечеръ отворивъ голова братства им. Шевченка п. Колодѣй горячою промовою, котру закôнчивъ бажанемъ, щобъ Русины шанували память свого поета не »тихимъ«, якъ сего хотѣвъ Тарасъ, але грôмкимъ словомъ. Опôсля слѣдували другѝ точки богатоѣ програмы, котра складалась зъ вôдчиту о Тарасѣ, о. Бончевского, хорôвъ, декламацій, соль вокальныхъ и на инструментахъ, а закôнчились вôдспѣванемъ руско-украиньского гимну »Ще не вмерла Украина«. О. Бончевскій подавъ коротку житепись Тараса та порôвнавъ долю сего спѣвака зъ долею Руси-Украины; пôднѣсъ его чоловѣколюбнѝ думки, а вкôнци сказавъ, що заповѣтомъ Тараса була вôльна Украина безъ хлопа и пана, для котрои вôнъ працювавъ, а для котрои кождый Русинъ повиненъ посвятити всѣ свои силы. Въ вôдчитѣ тôмъ выголошенôмъ въ вельми приступнôй формѣ и зъ силою вказавъ вôнъ такожь на средства, котрыми мы повиннѝ доходити до сего Шевченкового идеалу.

Не буду розписувасись довго надъ другими точками програмы, бо всѣ они выйшли дуже добре, денекотрѝ навѣть знаменито. Нехай выстарчить сказати, що тѝ, що спѣвали, грали и деклямували, могли-бъ смѣло повстыдати неоднѝ помянки, які відоують ся по галицкихъ провінціональныхъ мѣстахъ.

О 10½ розпочалась вечера, котру давало братство им. Шевченка для гостей. До столôвъ засѣло около 100 осôбъ. Пôдчасъ вечери бесѣдували оо. Пôдгорецкій, Константкевичь, Макарь, п. Кобанъ и другѝ. Кромѣ сего вôдчитано надôсланѝ письма и телеґрамы, хоръ спѣвавъ, а дѣти вôдограли комедійку »Край Дармоѣдôвъ«.

Пôзно въ ночи розôйшлись люде домôвъ оживленѝ духомъ Тараса и загрѣтѝ до дальшои працѣ для добра Руси Украины. За устроене и удачу сего вечерка, належить ся признане братству имени Тараса, зъ его предсѣдателемъ, о. Константкевичу и его дѣтямъ п. Галѣ и п. Михайлови, п. М. Бачиньскому, членамъ хору, котрымъ вôнъ управляє, та взагалѣ всѣмъ малымъ и великимъ патріотамъ, що чимъ небудь причинились до звеличеня сего свята, бо такѝ рѣчи можливѝ лишь при єдности и спôвдѣланю многихъ.

Сподѣватись належить, що вечерки, въ родѣ шамокинского, будуть устроювати нашѝ люде и по другихъ кольоніяхъ, а черезъ те причинять ся до пôднесеня народного духа и розширене думокъ Тараса по всѣй американскôй Руси.

Очевидець.

Зъ Northampton, Pa.

Якъ милый намъ бувъ день 6. мая 1900, коли на нашôй кольоніи вôдбувалось торжественне посвячене угольного каменя пôдъ руску церковь, може тôлько той сказати, хто лишивъ свою маму або рôдню або иншѝ дорогѝ серцю особы, а по кôлькохъ лѣтахъ вандрôвки вернувъ назадъ въ ихъ обôймы. Такъ Русины тутейшѝ витались духомъ зô свойовъ матѣрйовъ-церквою, пôдъ котру вже фундаментъ положили. И не дивниця, бо де котрѝ люде по кôлька лѣтъ не чули слова Божого, не знали коли яке свято припадає, паски несвяченѝ ѣли, то-жь и скучно имъ було безъ храму Божого.

Гадку побудовати тутъ церковь подавъ о. П. Кешелякъ, бувшій священникъ въ Lansford, Pa. Вôнъ такожь заходивъ ся щиро коло будовы и поробивъ всѣ початки; якъ купно лотôвъ, зроблене пляну, згоджене контрактора и т. и. Всѣ люде дуже були рядѝ, щобы о. П. Кешелякъ зôставъ ся въ насъ душпастыремъ, бо тутейша парохія потрѣбувала заразъ священника, але о. К. вôдказавъ нашôй просьбѣ звиняючись тымъ, що на нашôй кольоніи жіє бôльша часть Галичанъ, то повиннѝ мати зъ Галичины священника, а тымъ бôльше, що въ сусѣдствѣ есть православна церковь и православна місія робить тутъ интересъ на нашихъ людяхъ, то галицкій священникъ буде мати лѣпшій вплывъ на людей и зможе скорше зъорґанізувати парохію. — Я вамъ — сказавъ о. Кешелякъ — знайду такого священника якъ разъ здôбного до тутейшихъ обставинъ, місіонара, а до того Василіянина, котрый за таню платню буде вамъ служити, бо ему не вôльно мати жадного маєтку а то буде добре для вашои ще убогои парохіи.

— Той священникъ, за котрого все може читати въ »Свободѣ«, называє ся Д. Поливка и мешкає въ Plymouth, Pa., есть вôнъ такожь пріятелемъ всѣхъ галицкихъ священникôвъ-патріотôвъ и по ихъ прикладу заведе зъ часомъ и тутъ такій порядокъ якій они мають: якъ читальню, хоръ и т. д. Якъ дасть Богъ, що церковь буде укôнчена, то назначите вôдповѣдный день на посвячене въ порозумѣню зъ всѣми галицкими священниками и запросите собѣ шамокинскій хоръ и деякѝ братства, щобы можна якъ найкрасше возвеличити се торжество.

Такъ мы выслухавши тои рады, котру певно зъ щирого серця давъ намъ о. К., запросили на свого душпастыра о. Поливку. Що до платнѣ, то такъ платимо ему якъ и по иншихъ парохіяхъ, а деякѝ доходы то часомъ натягає высше. Тое неправда, щобы ему маєтку не вôльно було мати, бо ще року нема, якъ ту мешкає, а вже постаравъ ся о свои »праперты«, т. є. побудовавъ прекрасну галю и плебанію давъ записати на себе, а разу одного самъ о. П. хваливъ ся. що купує ґрунтъ въ старôмъ краю въ Чехахъ. Місіонаръ зъ него досконалый, бо має позволене пôдъ папы правити по латиньски и причащати римо-католикôвъ, але прислугу жадну не робить тымъ »бизнесомъ« для парохіи хиба для своеи кишенѣ, бо навѣть малисьмо ту дуже д бре парохіянъ, що платили реґулярно колекту та теперь на тое ся погнѣвали и ходять до православнои церкви въ Catasaqua, Pa.

Отже пророчества о. К. не спôвнились а тымъ бôльше, що посвячене церкви зарядивъ о. П. не по воли людей. Всѣ парохіяне желали собѣ видѣти на посвяченю церкви тыхъ священникôвъ, котрѝ суть пріятелями бѣдного робучого люду и мо-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

жуть заговорити до него своимъ рôднымъ языкомъ на чужинѣ и к трй старають ся просвѣтити народъ и вывести зъ темноты московскои и мадярск и а провадити по дорозѣ правды и любви ближнього и своеи народности. Противно о. П. зарядивъ посвячене нашои церкви на такій день, коли знавъ, що всѣ галицкй священники и иншй патріоты будуть на вѣчу въ Шамокинъ, Па. и не будуть могли приѣхати до Нортгемптонъ. Я сумнѣваю ся, чи вôнъ запрошеня до нихъ заславъ, якъ се ему рада церковна поручила. Замѣсть просвѣты ширить о. П. темноту, бо наказує, щобы люде »Свободу« не читали, пхає имъ якійсь »Вѣстникъ«, котрого они цѣлкомъ не розумѣють.

Отже така наша доля. Замѣсть сподѣванои радости дôзналисьмо лишень смутку — довѣдавши ся, якъ насъ о. П. обманивъ. Дало бы ся де-що бôльше написати, але на сей разъ замовчу. А якъ хочете ся довѣдати якъ выпало торжество посвяченя церкви въ Northampton, Pa., то собѣ прочитайте »А.Р.Вѣстникъ«, але не всьо вѣрте.

Парафіянинъ.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касієра:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядникôвъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:

REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Въ другôй половинѣ мая с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючй новй члены:

Pittsburg, Pa.

	Число въ голосникѣ:
Баръ Димитрій	2178
Ґалайда Иванъ	2179
Теленъ Петро	2197
Мигаликъ Стефанъ	2180
Барна Михаилъ	2180
Демяновичъ Теодоръ	2181
Шайнякъ Иванъ	2181
Рôжко Гаврилъ	2182
Olyphant, Pa.	
Курила Кость	54
Homestead, Pa.	
Новакъ Андрѣй	55
Mayfield, Pa.	
Спѣвакъ Захаръ	83
Бочньовичъ Андрѣй	57
Ґузый Теодоръ	57
Крохта Иванъ	56
„ Андрѣй	55

(Дальше буде).

Пригадую

ще разъ, що рôчный мітинґъ урядникôвъ „Р. Н. Союза“ вôдбуде ся дня **11. юнія** б. р., то есть, въ вôвторокъ, въ мѣстѣ **Buffalo, N. Y. на Black Rock, 81 Churchill Str.** — Тикеты колѣевй, такъ званй Excursion tickets, теперь пôдчасъ выставы, можна дôстати на всѣхъ лѣніяхъ колѣевыхъ по зниженôй цѣнѣ.

Д. Пирчъ,
секретарь

ПОСМЕРТНЙ ✝ ВѢСТИ.

Теодозія зъ Хованцѣвъ, Гавранъ, жена Гриця Гаврана, члена »Р. Н. Союза« ч. гол. кн. 913, зъ Price burg, Pa. умерла дня 7. мая, 1901.

Анна Маляръ, донька Григорія и Анастазіи Маляръôвъ зъ Питсбурґъ, Па. чл. »Р. Н. Союза«, ч. гол. кн. 1883, умерла на дезентерію, дня 13. мая, 1901, въ Питсбурґу.

Войтѣхъ Радзякъ, родомъ зъ Кинцльовой, грибôвского повѣту, въ Галичинѣ, замешкалый въ Шамокинъ, Па., чл. »Р. Н. Союза«, ч. гол. кн. 898, зôставъ забитый при роботѣ, дня 27. мая, 1901.

Вѣчная имъ память!

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміграційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою:** Mr. K. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., **а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою:** Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

— **На Шевченкове** свято до Shamokin, Pa. прислали люде зъ всѣхъ сторôнъ Америки письма и телеґрамы. Ось важнѣйшй зъ нихъ:

ТЕЛЕҐРАМЫ:

Честь и слава товариству Шевченка, рускому Бояну шамокинскому и участникамъ. Дѣлимъ ся радостевъ нынѣшнихъ роковинъ нашого Тараса.

Хоръ зъ Jersey City.

Участи особисто взяти не можемъ. Дѣлимось торжествомъ радôсно обходженыхъ роковинъ незабутого кобзаря.

„Зоря“, New York.

Кайданы порвѣте и вражою кровію волю окропѣте.

Несторъ Дмитрôвъ, Troy, N. Y.

Йонкерска парохія желає вамъ всѣмъ многая лѣта.

С. Фецко, А. Трембачь, В. Копча.

Грôмке слава вамъ, що принялисте до свои хаты правду праведного мученика и першй въ Америцѣ славите память великого борця за хлопску волю. Будете имати животъ вѣчный.

Стефановичъ, Pittsburg, Pa.

Сердечне поздоровлене и многая лѣта братямъ Шевченка и всѣмъ присутнымъ, а слава, слава нашому незабутому Шевченкови на американскôй Руси.

К. Кирчôвъ, Jersey City.

Листъ зъ Ethelbert.

Хвала і честь Вам Shamokin-скі Русини, що і тут в далекій заморскій чужині не забуваете про нашого славного хлопского стихотворця Тараса Шевченка, в котрого думах відбиває ся любов до своих в нуждї і тяжкім ярмі стогнучих братів.

Він то терпів, его пересьлідовано, его мучено по тюрмах, він посьвятив цїле своє житє і сили, щоб виборoти для свого народа лучшу долю і впд бути іх з під тяжкого гнету висшои кляси.

І ми також враз з Вами на канадийскій земли віддаем честь так високо заслуженому чоловікови, но на жаль есть нас тут дуже мало, бо заледво на тисячі нашого руского народу живучого в Канадї, найдуть ся одиниці, котрі знають оцінити его працю і віддати честь его памяти.

Товариші в Ethelbert, Man., Канада.

Оденъ »Канадієць« пише мѣжь иншими такъ:

А мене душа болить і серце болить, тай нікому розказати. Я розкажу Вам все, що гризе мою душу, нехай то мое горе утопить при Вашім великім сьвяті. Але чи утопить ся оно? Ві знавні, бо кругом незрячі брати. Отсе моя рана! Отсе мене болить. Двайцять і пять тисяч нас пропадають у Канадї! Чужого вчуть ся, а свое покидають. Молодїж шварготить по анґлийски, а по свому читати не вміє, а хто уміє, то не хоче, а про братерство і не згадуй, бо висьміють. Є одиниці, та ті порозкидувані від себе, упадають на дусї. І що-ж нам робити?

Обійміте, брати мої,
Найменшого брата —
Нехай мати усьміхнеть ся,
Заплакана мати!

А секретарь »Літературного кружка ім. Шевченка« въ New York-у, п. О. Прозора, зложивъ въ честь »святителя« Тараса такій тропаръ и кондакъ:

Тропаръ гласъ 8.

Благословенъ еси,
Отче нашь Тарасе!
Ты бо умеръ еси
За нищету нашу.
Но душа Твоя, Тарасе суща,
Яко крѣнъ процвѣтае,
Мы же любовь къ ней имущи,
Чтимъ Тя, величаемъ!

Слава и нынѣ;

Кондакъ гласъ 4.

Иже насъ ради поруганъ бысть,
Яко мученици Христовй,
Во темницяхъ закованъ бысть
И влекъ кайданы (оковы);
Но мы же, (мати Украина),
За вся своя стяжанія,
Не имамы и до нынѣ
Древняя достоянія.
»Дружнее посланіе«
И безсмертный »Заповѣтъ«
О, Тарасе! читаемо,
И хвалимъ Тя во вся вѣки...

Чи и по-за св. Синодомъ може бути православіе?

Греки въ Chicago, Ill. належать пôдъ управу патріярха константинопольского и до того часу нѣякій православный батюшка не пхавъ до нихъ свого носа, ажь с. р. епископъ Тихонъ заѣхавъ до нихъ и правивъ по грецки богослужене. Высша політика?— Чи не схотѣли бы намъ нашй цареславнй пояснити? Чи може православный священникъ сповѣдати уніятôвъ, якъ то вже кôлька разôвъ сталось въ Troy, N. Y. не присоединивши ихъ въ православіе, тай чи може »Взаимопомощь« принимати не присоединеныхъ въ свои члены? Думаемо, що великій теольоґъ, уніяцкій протоерей Ал. Товтъ найкраще вмѣвъ бы на тй питаня вôдповѣсти. Просимо!

— **Майна** въ Дейтонъ, Тенн., де працювало 35 робôтникôвъ завалила ся передъ кôлькома днями, въ наслѣдокъ експльозіи, а всѣ працюючй тамъ робôтники згинули. До дня 2. с. м. выдобули 18 трупôвъ. — Ще бôльше нещасте стало ся зъ тои самои причины въ Senghenydd въ Анґліи дня 24. м. м., бо тамъ згинуло въ копальни до 100 майнерôвъ.

— **Дивне** свояцтво утворило ся на Шлёску въ родинѣ майнера Гвоздка. Ото сынъ его оженивъ ся недавно зъ вдовою, котра мала 22 лѣтну дочку, зъ котрою оженивъ ся его отець старый Гвоздекъ, черезъ що ставъ зятемъ свого сына, а той знову тестемъ свого вôтця, а вôтчимомъ своеи мачохи.

— **Тѣло** женщины порѣзане на дрôбнй кусне и запаковане въ бочцѣ найшли дня 28. м. м. въ Скрентонъ, Па. недалеко Hewitt Fertilizing Works. Поліція шукає виновника сего таемничого злочину.

— **Небôщикъ,** що не лѣнує ся и йде самъ заплатити за похоронъ, зъявивъ ся въ галицкôмъ мѣсточку Любачевѣ. Є нимъ тамошный господаръ Иванъ Жукъ, котрый бувъ померъ 5. м. м. а его родина приготовила все до похорону: обмыла тѣло покôйника, нарядила, принесла зъ церкви свѣтло и замовила домовину. Ажь ось въ ночи коло 12-ои години, якразъ коли въ уявѣ забобонныхъ вылазять опирѣ зъ гробôвъ и чорты лѣзуть до хаты, встае небôщикъ, гасить свѣтло, самъ розбирає катафальокъ и каже давати собѣ вечеряти. На другій день пôйшовъ той небôщикъ до церкви заплативъ за свѣтло, за подзвôнне, за домовину, а теперь жіє спокôйно дальше и чекає, коли Господь Богъ пришле по него другу, вже правдиву смерть.

— **Италійскй** анархисты, котрй жіють въ Америцѣ, твердять, що Bresci, убійникъ короля Гумберта, не заподѣявъ собѣ смерть добровôльно, лишь на таемный розказъ высокопоставленыхъ осôбъ, зôставъ повѣшеный черезъ дозорцѣвъ.

— **Утѣкъ** Jesu Esparza, католицкій пôпъ, зъ Guadalajara въ Мексику, забравши зъ собою прекрасну 17-лѣтну дѣвчинку и укравши 60 тысячь долярôвъ зъ архиепископскои касы. Его спôймали въ Мадритѣ, головнôмъ мѣстѣ Испаніи, грошѣ вôдобрали, а его и дѣвчину замкнули до Ивановои хаты.

За »СВОБОДУ« належить ся заплатити!

— **Полудневу** Испанію навѣстило таке сильно землетрясене, що ушкодило кôлька тысячь будынкôвъ. Найбôльше потерпѣло мѣсто Ґранада, бо бôльша частина его домôвъ лежить въ звалищахъ.

— **Дня** 10. мая въ Плезантъ Гомъ, въ Канадѣ, прійшовъ медвѣдь до Стефана Очишеного, до хлѣва, де находились вôвцѣ. Злапавъ лабами за дверѣ, але не мôгъ ихъ вôдорвати, бо були на завѣсахъ и на завертку закрученй, але такъ щиро злапавъ пазурами, що повылуповавъ трѣски, якъ бы желѣзнымъ гакомъ. Зачавъ товкти ся и завертку вôдкрутивъ. Ввôйшовъ до хлѣва, забравъ барана и вынѣсъ его на фарму, листемъ накрывъ. Вернувъ ся, злапавъ вôвцю и знову понѣсъ. Решта овець зачали бѣгати, дзвонити дзвôнкомъ по пôдъ хату и збудили свого властителя Стефана, котрый пробудивши ся зô сну, почувъ трѣскотъ въ лѣсѣ и зачавъ стрѣляти въ повѣтре, а то була 1 година по пôвъ ночи, занадто темно. Але медвѣдь робивъ свое, не втѣкавъ. Поѣвъ вôвцю, помимо 15 выстрѣлôвъ, о останки вôвцѣ шкôрою завинувъ якъ бы чоловѣкъ, щобы мясо не поваляло ся, и накрывъ листемъ. Але за ту провину и самъ пострадавъ житє. На другу нôчь засѣли 4 фармерѣ и его убили коло решты останкôвъ. А барана зъ бали за тыждень на фармѣ, уже зепсутого. Барана медвѣдь не ѣвъ, тôлько кровь выссавъ. Щасте, що чоловѣкъ почувъ, бо бувъ бы ворогъ всѣ вôвцѣ подусивъ.

Ф. Рубльовскій.

Слово о Тарасѣ Шевченку.

Вы знаете про се, що мы Русины-Украинцѣ, котрыхъ частина жіє въ австрійскôй державѣ, а до двайцять міліонôвъ въ полудневôй Росіи.

Не дуже то давнй часы, коли нашъ рускій народъ стогнавъ пôдъ нагайкою паньскихъ посѣпакôвъ, бо жь скрôзь тодѣ панувала панщина — неволя. Чоловѣка уважали за просту худобину, що не смѣла мати своеи волѣ, своихъ правъ, а була приневолена гарувати вôдъ досвѣта до смерку на паньскихъ ланахъ для панôвъ-неробôвъ.

Гôрко тодѣ жило ся нашимъ робучимъ людямъ въ Галичинѣ, Угорщинѣ та Буковинѣ, а така сама доля постигла Украину. Російскій урядъ скасувавъ Запороску Сѣчь, той послѣдный осѣдокъ вôльного козацтва, що хоронило колись Москву и Польщу вôдъ дикихъ татарскихъ ордъ; вôдобрано народови самоуправу, а замѣсть народнои волѣ настановлено панщину. Украинскй панове вôдцурали ся робучого люду, зачали встыдати ся и помѣтувати его мовою а стали выслуговати ся его ворогамъ, таѣ самй стали перевертнями.

На цѣлу Украину налягла руина, здавало ся, що наша мова нѣколи не пôднесе ся а робучій людъ мусить гинути пôдъ нагайками на паньскихъ ланахъ та ось залунавъ по безкраихъ степахъ Украины покликъ до нового житя. А вôдъ того поклику зворухнули ся люде, розкрыли очи и побачили свого брата, що самъ бувъ колись невôльникомъ, а теперь ставъ апостоломъ правды и науки. До народу мôгъ промовити сильнымъ переконуючимъ словомъ лишь той поетъ-вѣщунъ, що самъ терпѣвъ злиднѣ, що бувъ кôсть зъ кости и кровь вôдъ крови тыхъ бѣлыхъ, невôленыхъ.

Тымъ поетомъ, котрого нынѣ святкуемо память 40 ихъ роковинъ смерти, бувъ Тарасъ Шевченко, що въ имени гнетеного, простого, опльованого всѣми робôтника загибаючого въ неволи, заспѣвавъ пѣсню нову, пѣсню правды!

Тарасъ Шевченко, найбôльшій поетъ Украины-Руси, родивъ ся дня 25-го февруара 1814 року въ селѣ Моринцяхъ, кіевскои ґуберніи. Его отець бувъ селяниномъ, господаремъ и робивъ панщину, котру въ Росіи знесено ажь въ 1861 роцѣ. Коли Тарасови було 1½ року переселили ся его родичѣ до сусѣдного села Кирилôвки и въ тôмъ селѣ проживъ вôнъ свои дитячй лѣта. Свою матѣръ любивъ Тарасъ дуже и неразъ згадувавъ еѣ въ своихъ поезіяхъ. Однако не довго нею тѣшивъ ся, бо коли мавъ 9 лѣтъ, умерла мати, а отець подружив ся другій разъ. Вôдъ того часу почало ся у малого Тараса горе. Вôнъ бувъ веселои вдачѣ, часто передиравъ ся зъ мачошиными дѣтьми и мачоха дуже за ое Тараса не злюбила и часто его побивала. Отець, що бачивъ въ хатѣ незгоду, выславъ хлопчину до дяка Богурского на науку и у него навчивъ ся Тарасъ читати.

Але два роки по смерти матери померъ Тарасови и отець и вôдъ теперь жило ся ему ще гôрше, якъ доси. До дому не було чого вертати, а въ дяковскôй школѣ мусѣвъ неразъ терпѣти тяжкй побоѣ.

Однакъ Тарасъ вывчивъ скоро цѣлу псалтыру, та ставъ въ селѣ пôддячимъ, а що мавъ дзвôнкій та хорошій голосъ, то и люде почали его любити.

Та не довго такъ було. Тарасъ мавъ змалку охоту до малярства, то-жь коли ему минуло 13 лѣтъ, вôнъ опустивъ Богурского, та пôшовъ до села Лисянки, щобы у тамошного маляра учити ся малярства.

Але сей маляръ такъ само недобре поводивъ ся зъ Тарасомъ, то и вôнъ по трехъ дняхъ покинувъ его и пôшовъ въ село Тарасôвку до другого маляра. Однакъ маляръ не прійнявъ его, бо сказавъ, що у Тараса нема спосôбности нѣ до чого. Такъ ходивъ Тарасъ вôдъ села до села шукаючи учителя, ажь вкôнци забрали его до двора, де ставъ Тарасъ помôчникомъ кухарскимъ, а вôдтакъ льокаемъ.

Тарасôвъ панъ звавъ ся Енґельгардтъ. Вôнъ звычайно ѣздивъ по великихъ мѣстахъ Росіи, и звычайно бравъ изъ собою Тараса. Въ часѣ тыхъ вандрôвокъ вправлявъ ся Шевченко що разъ бôльше въ рисованю и якъ тôлько мôгъ де-небудь якій образъ собѣ придбати, старавъ ся вѣрно его вôдрисовати. При однôй такôй пробѣ заставъ его панъ, а побачивши, що у Шевченка есть талантъ до малярства, погадавъ собѣ, що може мати зъ него велику корысть, если Тарасъ вывчить ся малювати, бо буде для него богато грошей заробляти. Длятого давъ его на науку до одного маляра въ Петербурзѣ. Тамъ пôзнавъ ся Шевченко зô своимъ краяномъ Сошенкомъ, Украинцемъ, такожь маляремъ. Сошенко полюбивъ Тараса и щиро нимъ займавъ ся.

Дававъ ему читати книжки, познакомлювавъ зъ иншими Украинцями, що жили въ Петербурзѣ и у всякôй пригодѣ подававъ ему раду. Тй знакомй Шевченка, побачивши великій талантъ свого краяна, порадили ся и въ роцѣ 1838 выкупили его у пана Енґельгардта зъ неволѣ за суму 2.500 рублѣвъ. Тарасъ, увôльненый зъ панщины, ставъ ходити на науку малярства до найвысшои школы штукъ въ Петербурзѣ, та почавъ писати поезіи, выспѣвуваючи въ нихъ долю свого народу.

Скôнчивши малярску школу вернувъ Шевченко на Украину. Въ Кіевѣ познакомивъ ся зъ молодыми Украинцями, що заложили були для просвѣты свого народу тайне товариство св. Кирила и Методія. Тарасъ не належавъ до сего товариства, але ходивъ на нарады та читавъ тамъ свои вѣршѣ. Однакъ вскорѣ дôзнала ся про товариство російска поліція, повязнила всѣхъ тыхъ людей, що сходили ся въ симъ товариствѣ, а вôдтакъ позасуджувано ихъ на вязницѣ або позасылано въ далекй мѣста Росіи.

Шевченка засуджено служити у вôйску далеко вôдъ рôднои землѣ, а до того заборонено ему малювати, писати, ба й читати. Такъ живъ нещасный Тарасъ 10 лѣтъ въ тяжкôй неволи. Ажь коли померъ царь Николай, що засудивъ Шевченка, а наставъ его сынъ Александеръ II., увôльнено нашого поета и дозволено ему вернути до краю, зъ першу до Петербурга, а вôдтакъ и на Украину. Та хочь якъ утѣшавъ ся Шевченко волею, не довго нею радувавъ ся.

Вôйскова служба такъ знищила его здоровле, що вôнъ по пятьохъ лѣтахъ померъ въ Петербурзѣ 26. февруара 1861 року, въ 47 роцѣ свого житя. Его похоронено на Украинѣ коло мѣста Канева надъ рѣкою Днѣпромъ, а люде, що почитають память того великого чоловѣка, зъѣжджають ся зъ усѣхъ сторôнъ Руси, щобы вôддати честь его тлѣннымъ останкамъ.

(Конець буде).

Готельничій и студентъ.

— Що-жь тамъ Петре? Зачуваю,
Що на лѣкаря учишь ся: —
Сидишь вѣчно надъ книжками,
Мовь дитина коло мамы
Й мабуть ними надсадишь ся.
Ты гôршь пса худый зробивъ ся.
Сухій, тонкій наче шило.
Ну — а зъ твоихъ жилъ, мой брате,
Наколи-бъ ихъ перетяти —
Выйде не кровь — лишь чорнило...
— Се дурниця — каже студентъ —
Бо й ты сидишь гôрше квочки
На тыхъ бочкахъ нехорошихъ,
Наче сатана на грошехъ
И самъ маешь выглядъ бочки...
Твое черево розтяти —
Тодѣ сто разъ бôльше диво
Було-бъ можна оглядати,
Бо текло бы зъ него брате
Вмѣста крови — чисте пиво...

Чалый.

— **Если** хочете и вы перевѣтрити ся трохи и выпростувати свои кости, то

Читайте:

Въ суботу, дня 8 го юнія 1901, вôдбуде ся

ЕКСКУРШЕНЪ

до Mountain Park — на дохôдъ рускои школы въ Simpson, Pa. — Хто поѣде, не пожалує. Музика смичкова и банда на дутыхъ инструментахъ будуть грати на перемѣну. Комітетъ постаравъ ся о всякого рода забавы и выгоду для тыхъ, що поѣдуть.

На продажь

Бучерня и Ґросерня въ добрôмъ мѣсци въ Питсбурґу з а т а н й г р о ш ѣ! Можна заробити $30.00 на тыждень. Властитель хоче ѣхати до старого краю. Голоситись до редакціи »Свободы«.

Где есть?

Михайло Габура, родомъ зъ Фльоринки, пов. Грибôвъ, Галичина. Рôкъ тому назадъ мешкавъ въ Mt. Carmel, Pa. Пôдчасъ страйку пустивъ ся гдесь за роботою и вôдъ того часу слѣдъ по нѣмъ загинувъ. Хто бы о нѣмъ знавъ, нехай дасть знати на адресу:

N. HABURA,
427 Rock Str., SHAMOKIN, PA.

Jan 20

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ВСЯЧИНА.

На чужинѣ.

(Конець.)

3.

Куды глянешь по чужинѣ всюды
свята воля,
Зо всѣхъ сторонъ усмѣхаесь до тя
лѣпша доля.
Нѣгде волѣ не рабують, не спиня-
ють слова,
Всюды тобѣ отворена до правды до-
рога.
Не такъ то въ насъ по Вкраинѣ
всьо вôльно гуляе,
Давно волю вôдебрали и правды не
мае...
Всюды, всюды по Вкраинѣ мовь
звѣрѣ нѣкчемнѣ
Ходять въ ярмахъ и вмирають лю-
доньки хрещенѣ.
Нѣякъ ему обôзватись, нѣ за прав-
довъ встати,
Бо кнутъ тяжкій вже чекае, щобы
шкôру драти.
А якъ ему обôзватись, що противъ
неволѣ,
То въ Сибиръ, щобъ не дôстатись
утѣкай за море.
Тяжке житя й въ Галилеѣ, неправда
панує,
Тамъ Ляхъ зъ хлопа дере шкôру,
жидяка збыткує,
Вôйско нищить нашѣ нивы, урядъ
объѣдае
Такъ, що братъ нашъ нещасливый,
безъ часу вмирае.
А що-жь теперь вамъ казати про
братôвъ на воли,
Чи то справдѣ такъ дѣе ся якъ лю-
де говорять?...
Чи то они такъ люблять ся якъ
намъ того треба,
Чи благають они разомъ благодати
неба?
Не такъ оно тутъ дѣе ся. Бо рабы
неволѣ,
Не хотячи займити ся полѣпшенемъ
долѣ,
Зъ ворогами злучають ся й наче
тѣ собаки
Тымъ, що право поступають дають
ся у знаки.
Мѣжь такимъ то Украино, ты не-
щасна мати,
Житє своє коротаешь хоть не часъ
вмирати.
Поклонъ до братôвъ на чужинѣ.

4.

Схаменѣть ся браты мои, годѣ намъ
бѣдити,
Годѣ неньку безталанну безъ часу
губити.
Перестаньте перечить ся та зъ со-
бовъ ся грызти,
Наварили тои кашѣ, ажь не можь
поѣсти.
Покохайте щирымъ серцемъ всю
Русь-Украину,
Любѣть еѣ мои братя, любѣть до
загину...
Зрозумѣйте себе самихъ, хто мы,
чіѣ дѣти.
Бо годѣ вамъ ненависти до Вкраины
грѣти,
Мы не Ляхи, не Москалѣ, а Вкра-
ины цвѣты,
Котрои такъ цураемось якъ нѣчого
въ свѣтѣ.
Годѣ намъ ей цурати ея, часъ вже
покохати,
Передъ свѣтомъ признати ся, що
она намъ мати.
А тодѣ то браты мои лише въ зго-
дѣ жійте.
Тай я бôльше вже не буду нѣколи
тужити,
Лише буду такъ якъ другѣ гопки
вытинати
Й »Ще не вмерла Украина« усю-
ды спѣвати.

Едмонтонъ дня 14. лютого.

Иванъ Летавскій.

ЖЕРТВЫ КАПІТАЛІЗМУ.

Пôсля статистичныхъ чиселъ зôбраныхъ черезъ департаментъ працѣ при анґлійскôмъ міністерствѣ промыслу, въ 1900 р. стратило житя при праци 4,823 робôтникôвъ. Зъ тыхъ 4,823 жертвъ капіталізму 1889 працювало на корабляхъ, 1049 въ кональняхъ, 626 на желѣзницяхъ и 802 въ фабрикахъ. Правда, що 104 тысячѣ 354 робôтникôвъ, котрѣ працюють при тôй самôй роботѣ, выйшли зъ неи цѣло, але зваживши, що 4,823 жертвъ не є такожь дрôбничкою, тодѣ зобачимо, якъ то робôтники своєю кровю мусять поливати поле для капіталістôвъ, зъ котрого они збирають богатѣ плоды.

ЗО СТАТИСТИКИ СТРАЙКÔВЪ.

Въ 1899 р. було въ Австріи 311 страйкôвъ въ 1330 фабрикахъ и робôтняхъ. Брало въ нихъ удѣлъ 54 тысячѣ 763 робôбникôвъ, котрѣ перестрайкували разомъ (неробили) 1 міліонъ 29 тысячь 937 днѣвъ. Зъ помѣжь тыхъ страйкôвъ въ 48 случаяхъ вôднесли робôтники цѣлу побѣду, въ 140 часткову, а въ 123 случаяхъ програли.

ВЫКЛЯТЫЙ ДНЕВНИКЪ.

Два лѣта тому въ Пампльонѣ въ Испаніи почавъ выходити соціялістичный дневникъ »Porvenir di Navarra«. Житє его не було довге, бо стрѣтивъ ся зъ екскомунѣкою епископа, а ґубернаторъ мѣста добивъ его рôжными розпорядженями. Але начальному редакторови повело ся невдовзѣ заложити новый дневникъ »La Nueva Navarra«, вправдѣ менше радикальный, але засады его попередника остали майже тѣ самѣ. И се письмо упало выклятє епископомъ. Але якъ гидрѣ вôдотне ся одну голову, то друга наростае, такъ и сей дневникъ, двѣчи убитый, воскресъ пôдъ назвою »La Vieja Navarra«. Воєнна кампанія противъ новои ґазеты почала ся зо здвоєною енерґією. Церковнѣ и свѣтскѣ власти выступили строго проти сего письма, а католицкій загалъ прилучивъ ся до обороны. Редакторамъ не продавано въ католицкихъ торговляхъ нѣчого за жадну цѣну, урядникамъ не вôльно було сходити ся зъ редакторами пôдъ утратою мѣсци и т. д. Католицизмъ вôднѣсъ вкôнци побѣду, бо дневникъ упавъ и доси ще не воскресъ пôдъ иншою назвою. Ось такихъ средствъ уживае испаньске духовеньство въ борбѣ зъ робôтничимъ рухомъ и зъ соціялізмомъ.

ПЕРЕДЪ СѢЛЬСКИМЪ СУДОМЪ.

Доська: Пане вôйте, я позичила Химцѣ горнець, а коли она его розбила, то най менѣ теперь заплатить за шкоду!

Химка: Всьо неправда, пане вôйте, що Явдоха каже. Разъ, що я вôдъ неѣ не зичала жадного горшка, друге, що той горнець бувъ збитый, якъ я его брала, трете, що якъ я вôддавала его, то горнець бувъ цѣлѣсенькій. На тѣ три пункты я можу заразъ тутечки присягнути.

Читайте!

Потребуємо 1000 Русинôвъ, котрѣ ще не беруть „Свободы“, щобы еѣ читали и зъ горы на рôкъ за неи заплатили!

Лишь 2 доляры.

Хто ще не бравъ »Свободы«, а пришле намъ найдальше до першого августа 1901 р. **два доляры и фотоґрафію** свою, своеи жены, дитины, або яку иншу, тому будемо посылати »Свободу« черезъ **цѣлый** рôкъ, а кромѣ сего дамо ему

ЗОВСѢМЪ ЗА ДАРМО

прекрасну брошку*)

въ золоченôй оправѣ (диви образокъ),

на котрôй буде вымальована та особа, котрои фотоґрафію намъ пришлете. Таку брошку (пинъ, ботонъ) можуть носити жены и дѣвчата пôдъ шіею, а мущины на ковтѣ, або камізельцѣ.

Присылайте грошѣ и фотоґрафіи сейчасъ, бо такій дарунокъ будемо давати **тôлько до 1-го августа сего року.** Хто не хоче або не мае свои фотоґрафіи, тому можемо на жадане пôслати образокъ нашихъ великихъ людей: Шевченка, Хмельницкого и другихъ.

*) Агентъ „Свободы“ вамъ покаже якъ ся выглядае.

БРАТСТВО Св. АА. ПЕТРА и ПАВЛА ВЪ ANSONIA, CONN

А. Горбаль, предсѣд.; Ф. Студентъ, заст. предсѣд.; Д. Ванько, секретарь, Box 1214, Ansonia, Conn.; Г. Горбаль, заст. секр.; А. Пôдбережнякъ, касіеръ, К. Горбаль заст. кас., Д. Шкуратъ капитанъ, Т. Церкотъ оп. хорыхъ. въ Ansonia., Яцко Качмаръ оп. хорыхъ въ Derby, Д. Сидорякъ дверникъ.

УРЯДЪ БРАТСТВА Св. ПРОРОКА ИЛИИ въ SCRANTON, PA.

Демко Лепко предсѣдатель, М. М. Югасъ записникъ, Стеф. Масляръ касіеръ, Семанъ Чипанъ контрольоръ, Андр. Виляцкій секретарь. Листы адресовати до секретара А. Виляцкого. Warren Str. No 8

Братство св. Петра и Павла въ Trauger, Pa.

Иванъ Черѣнка, предсѣдатель; Мацей Єндрекъ, мѣсто-предс.; Иванъ Гарлый, секретарь, Box 7, Trauger, Pa.; Аладаръ Кужденій, записникъ; Петро Єленьовскій касіеръ.

Бр. св. О. Николая въ Troy, N. Y.

Предсѣдатель Пав. Рончкôвскій, заступ. пред. Анд. Ксенчикъ, секретарь М. Бискупъ, касіеръ Петро Рончковскій, заст. кас. Пет. Бабякъ, контрольоры Фил. Гира, Ст. Рончковскій, Ив. Слишъ. Секретарь „Союза“ Петро Рончковскій.

УРЯДНИКИ БРАТСТВА Св. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ВЪ TRAUGER, PA.

Ив. Фаринякъ, предсѣдатель; Ал. Семаницкій, мѣстопред.; Т. Іриняк, секретарь; М. Берецкій, касіеръ; контрольоры Д. Грицко и М. Ющакъ; дверникъ Пор. Подолякъ. Мітинги вôдбувають ся кожду другу недѣлю по першôмъ въ гали церковнôй.

Урядъ братства св. Арх. Михаила въ Yonkers, N. Y. на рôкъ 1901:

О. Вариха предсѣдатель, И. Щелецкій заступникъ, Варт. Дурнякъ секретарь, Титъ Дубець заступникъ, Анд. Драганъ касіеръ, А. Телехъ заступникъ, С. Радко контрольоръ; опѣкуны хорыхъ: Афт. Дубинскій, Иванъ Спякъ, И. Павелчакъ, А. Сивкъ, С. Скирпанъ дверникъ, Д. Фешь заступникъ, Г. Микулякъ капитанъ.

Урядъ братства Трехъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa.

Ив. Сопчишакъ предсѣдатель, Ив. Возняк заступникъ, Спир. Горощакъ касіеръ, П. Зэвада секретарь, Анд. Шпрохъ писаръ, Ос. Дзюрчко опѣкунъ хорыхъ, Вас. Кретъ дверникъ. Мітинги вôдбувають ся кождои першои недѣлѣ по 15-ôмъ. Заложене 11-го февруара 1900.

Чи вы братя ще ще ходите по жидôвскихъ бучерняхъ и тропте ся ихъ мясомъ? Вже часъ таке покинути и затямати собѣ, що два нашѣ патріоты

M. PAWLISHAK & M. KISIELOWSKI

отворили нову руску бучерню на Race Str., Olyphant, Pa.

Въ нихъ є знамените мясо, а таке смачне, що зъѣсте и пальцы оближете! Впрочѣмъ зайдѣть, спробуйте, але принесѣть и грошѣ, бо тамъ все „кешъ“ (cash).

ВЪ ГОТЕЛЮ

GUS MILLER

716 Carson Str.

достанешь всегда велику склянку свѣжого пива, добру перекуску, найлѣпшу палюнку

S. S. Pittsburg, Pa.

ЮРКО ПѢЦЮРА

River St. — OLYPHANT, Pa.

Мае готель — свѣжѣ трунки, добрѣ цигары. У него можна такожь достати смачну перекуску и переночувати.

МАЄ И КОНѢ; може тя повезти где хочешь: на хрестины, на весѣля, або перемуфовати.

Щобы за мною довго не шукали, прото подаю до вѣдомости

моимъ пріятелямъ и знакомымъ, що я переповодивъ ся вôдъ Рединского дина и маю теперь готель на Market Str.

ТЕОДОРЪ ХОМЯКЪ,

готельничій въ Mt. Carmel, Pa.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшій и найтаньшій напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймодернѣйшій сторъ зъ убраями. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пошле намъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найнарядніѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

C. M. HATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектує такожь грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до менкани або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.

CHRISTIAN SCHMIDT,

203 W. Coal Str.

Shenandoah, Pa.

САЛУНІСТАМЪ ДО ВѢДОМОСТИ!

Я утримую на складѣ найлѣпшій напитки, якъ темнереціпну соду, джинджерейлъ, саспреіа, пиво въ бутелькахъ бѣле и червоне, вайсъ біръ и портеръ.

Ану салуністы спробуйте, а переконаєте ся!

ОДИНОКІЙ ПРАВДИВЫЙ

въ Америцѣ

РОСИЙСКІЙ СОРТОВАНЫЙ

—ЧАЙ—

...пôдъ назвою...

„САМОВАРЪ“.

Спроваджуєсь сюди просто черезъ Сибиръ и продаєсь тôлько въ готовыхъ запломбованыхъ пачкахъ для охороны любителѣвъ доброго чаю передъ фалшованемъ або продажею не стоячихъ нѣчого мѣшанинъ.

Чай розсылаемо по цѣлôй Америцѣ, если хто пришле десяту часть цѣны на задатокъ въ стемпахъ (почтовыхъ маркахъ) а решту заплатить при полученю пакунка С. О. D. Цѣна 60 цент., $1., $1.50 $2.20 за фунтъ.

Чай въ пачкахъ ¼, ½ и однофунтовыхъ.

На пересылку почтою просимо всегда долучити 10 центôвъ бôльше за кождый фунтъ.

RUSSIAN BAZAAR

311 E. 10 h Str.

NEW YORK CITY.

P. V. OBIECUNAS,

1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнѣ лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки“ пôдъ руской церкви на „Сант-Сайдъ.“ — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

Ба-а-а, а се що?

Въ Ню Йорку выробляють Русины дуже добрѣ а таниѣ юніовѣ сиґара. Русины и всѣ рускѣ бизнесмены замовляйте у свого, а не жидôвске драпте, що нѣчого не варта. Пишѣть на адресу:

John Parylak & Co.

406 E. 72 Str., New York City.

PATENTS

promptly procured, OR NO FEE. Send model, sketch, or photo for free report on patentability. Book "How to Obtain U.S. and Foreign Patents and Trade-Marks," FREE. Fairest terms ever offered to inventors. PATENT LAWYERS OF 24 YEARS' PRACTICE. 20,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM. All business confidential. Sound advice. Faithful service. Moderate charges. Write to **C. A. SNOW & CO.** PATENT LAWYERS, Opp. U. S. Patent Office, WASHINGTON, D. C.

JOS. KALUCKI,

въ Olyphant, Pa.

Вôнъ славну бучерню мае: Ковбасъ, шинокъ, мяса — всего А якъ дае — причиняе, Тому идѣть лишь до него! Правда, що въ него »кешъ« (cash) але за щось доброго не жаль готовѣ грошѣ дати.

B. J. Keogh.

Продае всякѣ напитки темперенційнѣ, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНѢ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГѢ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.

SHENANDOAH, PA.

Гавріялъ Малевякъ

Гуртовный складъ

(Wholesale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ бровàрôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ.

W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bros

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЬ.

Сторъ заосмотреный найлучшими товарами, спроваджованими впрость зъ першорядныхъ складôвъ. Живить вôнъ майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel. Продае такожь майнерскѣ одяги и посылае грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и беспечно.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Выпаймае такожь „керичи“ на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300

PEARL and MULBERRY st

SHAMOKIN PA

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000. Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продае тикеты колѣйовои до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и пиво.

Мае голесейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджує всякѣ паперы и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str.

OLYPHANT, Pa

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСôБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по коштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрбнѣ рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскѣ и звичайнѣ.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.

SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожь свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрѣ и помôчнѣ лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ.

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa., оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясеній. Такожь робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменѣвъ и т. д. За роботу ґарантує.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMEITERS

(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str

SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣданя. Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

R. H. Morgan, 25 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Выробляє брытскѣ мундѣ, шапки, вôлишки, хоругвы, униформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —

ВАСИЛЯ ТУРКА

на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжѣ трунки и добрѣ цигара. Мае такожь гало — на весѣля и другѣ забавы.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —

ГОТЕЛЬНИЧІЙ

246 Pearl Str.

Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

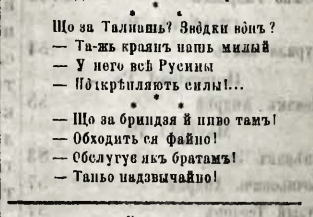

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Таньо надавычайно!

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЪ,

146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякѣ убраня мужескѣ складно и дешево.

Хто у него замовить убраня, нѣколи тоте не пожалує.

Columbia Brewing Co.

Найлѣпше пиво, вайсбіръ, портеръ и ейлъ. У насъ роблять лишь тѣ, що належать до юніи.

Офисъ: 110 South Main Str.

SHENANDOAH, PA.

Юрко А Прокоповичь,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable.

— Гали на мітинґи и забавы, —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa.